

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 21/2018

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Jon Olav Holvik

Klagen gjelder: Krav om kompensasjon etter forskrift 2009-12-22
nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning

Beslutningsdato: 25. mai 2018

I behandlingen har deltatt: Claus Krag Brynildsen
Marianne Abeler
Lars Christian Finstad
Trond Jørgensen

Konklusjon: Saken sendes tilbake til SPK for ny vurdering.

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner.

██████████, heretter kalt klager, er født ██████████. Han tjenestegjorde i Libanon i tidsrommet ██████████ 19██ til ██████████ 19██.

Klager er født og oppvokst i ██████████. Han er ██████████. Av dokumentasjonen i saken fremgår det at oppveksten var hard. Faren var lite oppmuntrende og kom ofte med spisse kommentarer. Han sto for en streng og religiøs oppdragelse, i tillegg til at familien ble utsatt for det som omtales som «mye juling».

Skadelidte var gift frem til ██████████. Han har ██████████ barn fra dette ekteskapet. Han traff sin andre kone ██████████. De giftet seg i 19██ og fikk ██████████ barn. Ekteskapet tok slutt i 20██. Han har hatt lite kontakt med barna sine, men dette har bedret seg noe den siste tiden. Av utdanning har klager gjennomført ██████████.

Da klager var ██████████ år gammel reiste han til Libanon. Han tjenestegjorde som ██████████, og ██████████. Før dette avtjente han førstegangstjeneste, og etter tjenestegjøringen i Libanon har han deltatt på flere repetisjonsøvelser.

Etter tjenestegjøringen i Libanon har klager fortalt om flere belastende hendelser med fare for eget liv og helse. Han har fortalt han kollapset psykisk ved flere tilfeller. Av belastende hendelser har han fortalt om en episode der han overnattet på ██████████. Her skal en person ha løpt inn i rommet, og avfyrt to magasiner ut gjennom vinduet. Klager er i tvil om erindringene om hendelsen er riktig, men sier han gjenopplever hendelsene på ██████████ i dag. Det er også beskrevet situasjoner hvor basen i ██████████ ble beskytt, slik at murpuss falt over sengen der han sov. Han hevder han ikke sov en natt på seks måneder. Han forteller videre at han alltid sov med pistol på magen og kniv i hånden – han var alltid i beredskap. I egenerklæringsskjema og legeundersøkelse ved dimisjon krysset klager av for at han følte seg «helt frisk» og at tjenesten var «svært lett». Det ble ikke gitt noen opplysninger om angst eller depresjon.

Etter hjemkomst kom han raskt i arbeid, og har siden hatt et variert yrkesliv. Han har bl.a. jobbet som ██████████, ██████████ og som ██████████, ██████████ fra 19██.

Opplysninger omkring tjenesterelaterte psykiske plager ble første gang beskrevet i 2015, 35 år etter tjenestegjøringen. I tillegg til psykiske plager, har klager hatt somatiske plager fra 90-tallet og frem til i dag. Dette omfatter bl.a. ██████████. De somatiske plagene har gjennom flere tiår medført langtidssykemeldinger. En rekke ganger har han blitt rådet til å søke uføretrygd. Det fremkom under nemndsmøtet at klager fikk innvilget uførepensjon i mai 2019. Det fremkom også at han er en pågående yrkesskadesak hos NAV. Denne er ikke avgjort enda.

Av andre belastende hendelser er det vist til et belastende samlivsbrudd og mangeårig omsorgssvikt. Den psykiske belastningen etter skilsmissen i 20██ medførte behov for samtaler med psykolog. Også i de påfølgende årene er det beskrevet psykiske vansker som følge av skilsmissen og usikkerhet vedrørende jobben.

Klager fremsatte krav om kompensasjon i brev datert 3. november 2015. I forbindelse med behandlingen av saken er det innhentet en spesialisterklæring. Partene ble først enige om at psykolog ██████████ skulle benyttes til å utferdige spesialisterklæringen. Da psykolog ██████████ mistet autorisasjon til å utarbeide spesialisterklæringer, ble partene enige om å innhente en spesialisterklæring fra psykolog Bård Greve. Erklæringen fra Greve er datert 4 januar 2018.

Greve fant at klager som følge av tjenesten var påført diagnosene F62.0 Vedvarende personlighetsforandring etter katastrofale livshendelser og F10.2 Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser som skyldes bruk av alkohol, avhengighetssyndrom. Psykolog Greve vurderer klagers medisinske psykiatriske invaliditet til 30 %. Han finner at påkjenninger fra tjenesten må svare for 20 % av dette, mens 8 % tilskrives konsekvensen av det å leve med [REDAKERT] sykdommer. De resterende 2 % tilskrives følger av samlivsbrudd.

SPK har i vedtak av 22. februar 2017 gitt klager avslag på krav om kompensasjon. Kravet er avslått på bakgrunn av mangel på tidsnære opplysninger og dokumentasjon om symptomer på PTSD eller andre psykiske lidelser i årene etter tjenesten. Etter SPKs vurdering er årsaken til at klager har falt ut av arbeidslivet somatiske plager og andre belastende hendelser i hans liv. Advokat Holvik har på vegne av klager påklaget avslaget om særskilt kompensasjon.

SPK har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og saken er derfor oversendt klagenemnda for behandling.

Klager deltok under nemndsmøte, sammen med advokat Holvik. En representant fra SPK var også tilstede.

2. Klagenemndas vurdering

Saken gjelder krav om kompensasjon etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltagelse i internasjonale operasjoner del I og del II.

Spørsmålet for nemnda er om det er årsakssammenheng mellom klagers psykiske plager og tjenesten.

Det er på det rene at klager har en rekke psykiske og somatiske plager. Klager anfører imidlertid at han nesten er frisk av sine somatiske plager. Når det gjelder klagers psykiske plager finner nemnda ikke å kunne legge avgjørende vekt på Greves spesialisterklæring. Dette er særlig begrunnet med at Greve ikke har møtt klager for samtaler ved utarbeidelsen av erklæringen. Nemnda mener dette er en klar svakhet ved erklæringen.

Den foreliggende dokumentasjon er etter nemndas syn ikke tilstrekkelig til å kunne vurdere om uførheten skyldes hans psykiske eller fysiske plager. Dokumentasjonen gir heller ikke tilstrekkelig grunnlag til å vurdere om det er årsakssammenheng mellom tjenesten og uførheten.

For å kunne vurdere om det er klagers psykiske eller somatiske plager som er årsak til hans uførhet finner nemnda at det må foretas en utredning av klagers fysiske plager og om plagene er årsak til hans uførhet. Denne utredningen bør gjøres av en spesialist innen allmennmedisin, og bør gjøres av noen andre enn fastlegen.

I tillegg bør det innhentes en ny spesialisterklæring om hans psykiske lidelser, utarbeidet av en uavhengig sakkyndig som ikke har vært inne i saken før. Det er nemndas oppfatning at det er viktig at den sakkyndige møter klager i forbindelse med at erklæringen utarbeides.

Saken sendes etter dette tilbake til SPK for innhenting av spesialisterklæringer om klagers somatiske og psykiske lidelser.

For klageomgangen er det fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand med kr. 42.407,- inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 14,45 timer. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Kravet dekkes i sin helhet.

Klager har lagt frem reiseregning med tilsammen kr. 2.800,- for oppmøte i klagenemnda. Skadelidtes kostnader ved møte i nemnda dekkes bare i den grad disse er omfattet av forvaltningsloven § 36. Ettersom saken hjemvises til SPK for innhenting av ytterligere dokumentasjon og ny behandling, mener nemnda det er grunnlag for å dekke skadelidtes utgifter ved fremmøte. Kravet dekkes etter dette i sin helhet.

3. Konklusjon

Saken hjemsendes til SPK for innhenting av en spesialisterklæring om skadelidtes somatiske plager og utarbeidelse av ny spesialisterklæring om hans psykiske lidelser.

Utgifter til juridisk bistand dekkes med kr. 42. 407,- inkl. mva. Reiseutgifter for klager dekkes med kr. 2800.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 13. november 2020

Claus Krag Brynildsen
Varaleder av klagenemnda